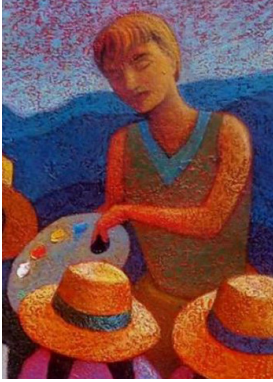

Leerstof kiezen en vertalen

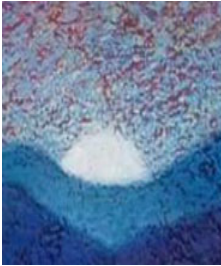
De opdracht

Inleiding

In de tweede kernpraktijk bouwen we voort op de onderwijsmodellen uit het eerste semester. Tegelijkertijd richten we de aandacht nadrukkelijker op de inhoud van de les: de leerstof. Je leert

naar onderwijs te kijken vanuit een vakinhoudelijke en pedagogische bril. Vragen die daarbij horen zijn: welke leerinhouden staan centraal in deze les en waarom, welke keuzes maak je in die leerinhouden en hoe maak je de leerinhouden toegankelijk voor de leerlingen?

Doelen van de kernpraktijk

Aan het einde van het semester:

- heb je doelbewust geoefend met vaardigheden en technieken van de verschillende onderwijsmodellen uit het eerste semester vanuit eigen leerdoelen en passend bij de situatie in de basisschool;
- kun je voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool onderwijs ontwerpen, uitvoeren en evalueren waarbij je aansluit bij leef- en belevingswerelden en onderwijs waarbij je leerlingen inleedt in nieuwe en onbekende werelden;
- kun je onder begeleiding van de schoolopleider/mentor de onderwijsontwerpen zodanig aanpassen, dat ze aansluiten bij de mogelijkheden van de kinderen, van jezelf en de context van de opleidingsschool (zie de vier scenario's);
- kun je de leeropbrengsten van je gegeven onderwijs verzamelen, analyseren en op basis daarvan je onderwijs bijstellen;
- kun je van de gegeven lessen aangeven wat er goed en minder goed ging en wat vervolgstappen zijn in je ontwikkeling;
- heb je ervaring opgedaan met de verschillende perspectieven bij het kiezen en

vertalen van leerstof en kun je een eerste beargumenteerde positie bij deze perspectieven innemen.

De opdracht

Het semester bestaat uit 18 onderwijsweken en is verdeeld over periode 3 (10 weken) en periode 4 (8 weken). De opdracht

die bij deze kernpraktijk hoort is verdeeld over twee periodes:

- In periode 3 ontwerp je voor deze kernpraktijk drie onderwijsactiviteiten met behulp van directe instructiemodel. Je voert deze lessen uit in de stage en je evalueert deze lessen.
- In periode 4 ontwerp je voor deze kernpraktijk drie onderwijsactiviteiten met behulp van het leerlinggerichte onderwijsmodel. Je voert deze lessen uit in je stage en je evalueert deze lessen.
- Bij drie van de zes ontwerpen staat *aansluiten* centraal en bij de andere drie ontwerpen *inleiden*. Je maakt ieder ontwerp een verantwoorde keuze voor het directe instructiemodel of het leerlinggerichte model.
- Je schrijft een reflectie over het werken aan de kernpraktijken, je leerervaringen en een eerste positie met betrekking tot het spanningsveld: *aansluiten en inleiden*.

Met betrekking tot de leerinhouden van de onderwijsactiviteiten maak je in samenspraak met je begeleiders een keuze uit verschillende vak- en vormingsgebieden die op de basisschool worden gegeven.

Activiteiten

Bij het werken aan de kernpraktijk voer je gedurende het semester verschillende activiteiten uit op de pabo en in de stage. Iedere week heb je in de stage een dagdeel de tijd om aan de kernpraktijk te werken. Daarnaast is er op de pabo (bijna) iedere week een bijeenkomst waar het werken aan de kern-

praktijk op het programma staat samen met PPO (*Persoonlijke en Professionele Ontwikkeling*).

Periode 3 – Activiteiten:

3.A Onderzoeken: Je doet (een klein) onderzoek naar de leef- en belevingswerelden van de leerlingen van jouw groep door middel van een kennismakingsactiviteit/opdracht.

3.B Onderwijs ontwerpen: Je ontwerpt minimaal drie onderwijsactiviteiten met behulp van directe instructiemodel waarbij aansluiten of inleiden centraal staat. De ontwerpen passen bij de eigen beginsituatie en de situatie in de basisschool (zie de vier scenario's).

3.C Doelbewust oefenen: Je filmt de vaardigheid of techniek die je doelbewust hebt geoefend bij het directe instructiemodel. (In verband met de privacyregels is het belangrijk dat alleen jij in beeld bent: niet de leerlingen).

3.D Onderwijs uitvoeren: Je voert de drie ontworpen onderwijsactiviteiten uit in de stage. Je laat deze van feedback voorzien door de mentor of opleider. Je reflecteert op de uitvoering m.b.v. het gespreksmodel, TVP en de snelle reflectie.

3.E Onderwijs evalueren: Je analyseert de leerlingresultaten van een van de drie gegeven onderwijsactiviteiten in het licht van het lesdoel.

3.F Presenteren: Je bent medeverantwoordelijk voor de uitvoering en organisatie van twee KP- en PPO-bijeenkomsten. Eenmaal voor het KP-deel en eenmaal voor het PPO-deel

Periode 4 – Activiteiten:

4.A - Onderzoeken: Je doet (een klein) onderzoek naar leerinhouden die wat verder van de leerlingen van jouw stageklas afstaan d.m.v. gesprekken met leerlingen, de mentor op de stageschool en vakdocenten op de pabo.

4.B - Onderwijs ontwerpen: Je ontwerpt drie onderwijsactiviteiten met behulp van het leerlinggerichte onderwijsmodel waarbij aansluiten of inleiden centraal staat. De

ontwerpen passen bij de eigen beginsituatie en de situatie in de basisschool (zie de vier scenario's).

4.C - Doelbewust oefenen: Je oefent bij die ontwerpen doelbewust een zelfgekozen vaardigheid of techniek behorende bij het leerlinggerichte onderwijsmodel en krijgt feedback van mentor, opleider of medestudenten.

4.D - Onderwijs uitvoeren: Je voert de drie ontworpen onderwijsactiviteiten uit in de stage en laat deze van feedback voorzien door de mentor of opleider. Je reflecteert op de uitvoering m.b.v. het gespreksmodel, TVP en de snelle reflectie.

4.E - Onderwijs evalueren: Je analyseert de leerlingresultaten van een van de drie gegeven onderwijsactiviteiten in het licht van het lesdoel.

4.F - Presenteren: Je bent medeverantwoordelijk voor de uitvoering en organisatie van twee KP- en PPO-bijeenkomsten. Eenmaal voor het KP-deel en eenmaal voor het PPO-deel.

Portfolio

Aan het einde van het semester heb je de verschillende activiteiten voor het werken aan de kernpraktijken uitgevoerd. Daarnaast

kies je aan het einde van het semester je meest geslaagde les of onderwijsactiviteit vanuit (meer) leerkrachtgestuurd onderwijs waarbij aansluiten en/of inleiden een centrale plaats heeft. En je kiest je meest geslaagde les of onderwijsactiviteit vanuit (meer) leerlinggericht onderwijs waarbij aansluiten en/of inleiden een centrale plaats heeft. Je voegt deze illustraties toe aan je portfolio. Elke illustratie bestaat uit de volgende onderdelen:

- *Het onderwijsontwerp:* een ingevuld voorbereidingsformulier.
- *Verantwoording:* een verslag van ongeveer 1 A4 waarbij je aan de hand van betrouwbare bronnen duidelijk maakt welke keuzes je hebt gemaakt in je ontwerp en

Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Je voert de kernpraktijk uit met een kleine groep leerlingen in of buiten de groep waarbij de leerstof en/of de organisatie van de les relatief eenvoudig is.	Je voert de kernpraktijk uit met een kleine groep leerlingen in of buiten de groep waarbij de leerstof en/of de organisatie van de les relatief complex is.	Je voert de kernpraktijk uit met de gehele klas waarbij de leerstof en/of de organisatie van de les relatief eenvoudig is.	Je voert de kernpraktijk uit met de gehele klas waarbij de leerstof en/of de organisatie relatief complex is.

Figuur 3: Vier scenario's voor het werken aan de kernpraktijk

op welke manieren je de leerstof probeert aan te sluiten of in te leiden.

- **Evaluatie:** een analyse van de verzamelde leerlingresultaten van de uitgevoerde les.
- **Reflectie:** Je reflectie op het ontwerp en de uitvoering van de les door middel van een reflectieformulier en de feedback die je hebt gekregen van je mentor, opleider en/of medestudenten.

Ten slotte schrijf je een reflectie over het werken aan de kernpraktijk, je leerervaringen en een eerste positie met betrekking tot het spanningsveld *aansluiten en inleiden*.

Vier scenario's

Het werken aan de kernpraktijken vindt voor een groot deel plaats in de opleidingscholen. Die scholen kunnen verschillen in visie, manieren van werken, populatie van de leerlingen, enzovoort. Om tegemoet te

komen aan die verschillende contexten in de opleidingsscholen en aan leervragen en uitdagingen voor jou als aankomende leerkracht is het werken aan de kernpraktijk beschreven in vier verschillende scenario's (Figuur 3). In samenspraak met je mentor, schoolopleider, instituutopleider of KP- en PPO-studiecoach maak je een verantwoorde keuze voor een van deze scenario's die recht doet aan je persoonlijke en professionele ontwikkeling en de mogelijkheden van de school en de groep. Bij die keuze kunnen de volgende zaken gewogen worden:

- Je ontwikkeling bij het werken aan de eerste kernpraktijk en bij het werkplekklaren in het algemeen.
- De context van de school: de visie van de school op onderwijs, de expertise en ervaringen met de onderwijsmodellen, de kennis en ervaringen van begeleiders.
- De context van de groep: pedagogisch klimaat, werksfeer, het gedrag van leerlingen, bekendheid met het onderwijsmodel.
- De persoonlijke en professionele ontwikkeling van de student: eerder opgedane kennis en ervaringen, ontwikkelingsfase van de student, vaardigheden, leervragen, verdieping.
- De complexiteit van de leerstof: niveau, hoeveelheid, abstractie.

Organisatie

Gedurende het semester ben je twee dagen in de week op de stageschool. Van die twee dagen is een dagdeel gereserveerd om aan de kernpraktijk en PPO te werken. Binnen dit dagdeel heb je de ruimte om:

- verschillende activiteiten uit te voeren;
- de lessen voor de kernpraktijk te ontwerpen, uit te voeren en te evalueren;
- met medestudenten en begeleiders te reflecteren over de kernpraktijk.

Op de pabo vindt de begeleiding van het werken aan de kernpraktijk plaats bij KP en PPO. Bij KP en PPO maak je onderdeel uit van een kleine groep studenten met een vaste studiecoach. Bijna iedere week staat KP en PPO op het rooster en in deze bijeenkomsten komen onder meer de volgende zaken aan bod:

- De planning van de verschillende activiteiten.
- Het ontwerpen van onderwijs waarbij *aansluiten of inleiden* centraal staat.
- Het doelbewust oefenen van vaardigheden en technieken die belangrijk zijn voor een goede uitvoering van de onderwijsontwerpen.
- Het presenteren van uitgewerkte activiteiten aan je medestudenten.
- Het geven en ontvangen van feedback.
- Het reflecteren over het werken aan de kernpraktijk.

Daarnaast wordt op de pabo het werken aan de kernpraktijk ondersteund door:

- Werkcolleges vanuit onderwijspedagogiek waarbij de kernpraktijk nader wordt toegelicht en verdiept.
- Voorbeeldlessen vanuit de verschillende vak- en vormingsgebieden op de pabo.

Bronnen

Belangrijke informatie die je nodig hebt om te werken aan deze kernpraktijk kun je vinden in de volgende artikelen:

- *Kernpraktijk 2 Leerstof kiezen en vertalen: Inleiding en opdracht.*
- *Directe instructie. Lesmodel: toelichting en instructie.*
- *Leerlinggericht onderwijs. Lesmodel: toelichting en instructie.*

Je kunt deze artikelen raadplegen in de leeromgeving van Blackboard die bij deze kernpraktijk hoort. In die digitale leeromgeving vind je ook verschillende materialen als onderwijsmodellen, kijkwijzers en uitlegfilmpjes die je nodig hebt voor het succesvol werken aan deze kernpraktijk.